

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**HAYVAN NAKİLLERİNDE KONTROL VE DİNLENDİRME
İSTASYONU YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği kapsamında, sığır cinsi, koyun ve keçi türü, evcil tek tırnaklılar ile domuz türü evcil hayvanların yurt içindeki nakilleri sırasında kontrol edildikleri ve dinlendirildikleri istasyonlara ilişkin asgari sağlık, hijyen ve teknik şartlar ile istasyonlarda yapılacak iş, işlem ve denetimlere dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik sığır cinsi, koyun ve keçi türü, evcil tek tırnaklılar ile domuz türü evcil hayvanların yurt içindeki nakilleri sırasında “Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği” kapsamında barındırıldıkları, kontrol edildikleri, dinlendirildikleri istasyonlara ilişkin esas ve usuller ile buraların kurulması ve denetlenmesine dair iş ve işlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 8 inci ve 9 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
 - b) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
 - c) Hastalıktan ari işletme: Hastalıktan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip işletmeleri,
 - ç) Hayvan kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği, hayvancılık işletmelerinin kayıt altına alındığı bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanını,
 - d) İl/ilçe Müdürlüğü: İl/ilçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,
 - e) İstasyon: 8 saati aşan uzun yolculuklarda hayvanların kontrol edildiği, yem ve su ihtiyaçlarının giderildiği, barındırıldığı ve dinlendirildiği kontrol istasyonlarını,
 - f) İstasyon Sorumlusu: İstasyonun sahibi, istasyon işletmecisi ya da bunlar adına istasyonda görev yapan gerçek kişiyi,
 - g) İşletmeci: Kontrol ve dinlendirme istasyonlarını işleten gerçek veya tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşları,
 - ğ) Resmi Veteriner Hekim: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
 - h) Yolculuk Kütüğü: Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde belirtilen yolculuk kütüğünü,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kontrol ve Dinlendirme İstasyonlarına İlişkin Şartlar ve Yapılacak İşlemler

Genel şartlar

MADDE 5 – (1) İstasyonlar aşağıdaki genel şartları taşır:

- a) İstasyonlar yasaklama veya kısıtlama bulunan bölgelerde kurulamaz.
- b) İstasyonlar resmi veteriner hekim tarafından kontrol altında tutulur ve resmi veteriner hekim istasyonların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu temin eder.
- c) Hayvan sağlığı, hayvan hareketleri, hayvanların korunması ve kesimde hayvan refahına ilişkin usul, esas ve kurallara uygun olarak faaliyetlerini yürütür, devamlılığının sağlanması amacıyla denetimlere açık tutulur.
- ç) İstasyonlar yalnızca söz konusu güzergâhtan geçiş yapan hayvanları kabul etmek, beslemek, sulamak, dinlendirmek, barındırmak ve ilgili bakımları yapmak amacıyla kullanılır.
- d) İstasyonlar bu Yönetmeliğin kapsamına giren hayvanların alım veya satımı amacıyla kullanılamaz.

Sağlık ve hijyen şartları

MADDE 6 – (1) Sağlık ve hijyen için istasyonlar aşağıdaki şartları taşımak zorundadır;

- a) Nakil sonrası başka işletmelere ya da istasyonu kullanan diğer hayvanlara bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önleyecek şekilde tüm bina, ekipman, tesis ve araçlar biyogüvenlik tedbirlerine uygun olarak konumlandırılmalı ve

kullanılmalıdır. İstasyondan her hayvan çıkışı sonrasında bu tedbirler gözden geçirilmelidir.

b) Tüm bina, ekipman, tesis ve araçlar dezenfeksiyon ve temizlik için uygun materyalden yapılmış olmalıdır. Tesise gelen hayvan nakil araçlarının temizliği için yeterli donanıma sahip uygun bir yer tahsis edilmelidir. Bu kapsamda yapılacak tüm uygulamaların her türlü hava koşulunda yapılabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

(2) Binalar, ekipmanlar, tesisler ve araçlar her kullanımdan önce ve sonra resmi veteriner hekimin yönlendirmeleri doğrultusunda temizlenerek dezenfekte edilmelidir.

(3) İstasyondan sorumlu olan kişi, istasyona giren kişilerin kullanımı için temiz ekipman ve koruyucu kıyafet temin eder. Bu malzemelerin temizliği ve dezenfeksiyonu için uygun ekipmanlar bulundurulur. Tek kullanımlık koruyucu kıyafet ya da malzemeler kullanılmaması durumunda kişilerin ya da araçların herhangi bir şekilde hayvan dışkısı ya da idrarı ile teması söz konusu olduğunda temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri için gerekli önlemleri alır.

(4) İstasyondan hayvanların çıkarılmasının ardından yataklık olarak kullanılan malzemeler kaldırılır, temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinin ardından yeni yataklıkla değiştirilir.

(5) Hayvan hastalıklarının yayılmasını önlemek amacıyla, hayvanların bulundukları tesislerdeki altlık, dışkı ve idrar uygun muameleye tabi tutulduktan sonra uzaklaştırılmalıdır.

(6) Birbirini izleyen iki hayvan nakli arasında temizlik için ara verilir. İstasyonlarda azami altı günlük kullanımın ardından, en az 24 saatlik süreçte hayvanlar tamamen tahliye edilir, yeni bir hayvan sevkiyatı gelmeden önce temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri tamamlanır.

(7) Hayvanlar istasyona kabul edilmeden önce;

a) Hayvanların ayrılmasının ardından 24 saat içinde temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerine başlanır.

b) Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri resmi veteriner hekim tarafından yeterli bulunana kadar istasyona hayvan kabul edilmez.

Teknik şartlar

MADDE 7 – (1) Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde belirtilen nakil araçlarında indirme ve bindirme işlemleri için kullanılan donanımlara ilaveten; tesislerde de hayvanların indirilip bindirilmesi için uygun rampa, köprü ve iskele gibi donanım bulundurulmalı ve bu donanımlar aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) Donanımlar mümkün olan en düşük eğimde olmalı, bu eğim 20°'den fazla olmamalıdır.

b) Yan taraflarında hayvanların düşmesini ya da kaçmasını önleyecek şekilde korumalık bulunmalıdır.

c) Zemin hayvanların kayma ve yaralanma riskini en aza indirecek şekilde kaplanmalı ve yapılandırılmalıdır.

ç) Araç zemini, koridorlar ve rampa arasında veya rampa ile indirme alanının zemini arasında hayvanları zıplamak zorunda bırakacak, kaymalarına ya da takılıp düşmelerine yol açabilecek fark edilir herhangi bir boşluk, basamak veya çıkıntı olmamasına özen gösterilmelidir.

(2) Hayvanların barındırıldığı tüm bölümler aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) Zeminler hayvanların kayma ve yaralanma riskini en aza indirecek şekilde kaplanır ve yapılandırılır.

b) Hayvanları elverişsiz hava koşullarından korumak için binaların etrafında ve çatılarda gerekli tedbirler alınır.

c) Hayvanların barındırılması, gerektiğinde kontrol ve muayene edilmesi, beslenmesi, sulanması ve yemlerin saklanması için uygun bölümler oluşturulur.

ç) İstasyonun kapasitesi dikkate alınarak, barındırılan hayvanlar için yeterli havalandırma ve drenaj imkânı sağlanır.

d) Hayvanların günün her saatinde kontrol edilmelerine imkân sağlayan yeterli düzeyde doğal veya yapay aydınlatma sağlanır. Gerektiğinde, yeterli yedek aydınlatma donanımları bulundurulur.

e) Bağlanması gereken hayvanlar için bağlama ekipmanları temin edilir. Bağlama işlemi; hayvanların beslenmelerine, su içmelerine veya herhangi bir zorluk çekmeden yere uzanmalarına imkân verecek, acı veya ısırtıp çekmelerine engel olacak şekilde gerçekleştirilir.

f) Hayvanların aynı anda yere uzanabilmeleri, su içme ve beslenme noktalarına kolaylıkla erişebilmeleri için yeterli alan sağlanır.

g) Hayvanlar için yeterli miktarda yatak malzemesi temin edilir. Her bölmeye yerleştirilmesi gereken yatak malzemeleri, hayvanların türlerine veya kategorilerine uygun olmalıdır.

ğ) İnşaat veya bakım işlemleri, hayvanların yaralanmalarına yol açabilecek herhangi bir keskin kenar, tehlikeli nesne ya da hasarlı yüzeye temas etmesi önlenerek gerçekleştirilir.

(3) Şap hastalığından korunmuş bölgelere nakledilen hayvanlar ile hastalıktan ari işletmelerden, arılık statüsü bozulmayacak şekilde diğer ari işletmelere nakledilen hayvanların istasyona kabulünün söz konusu olduğu durumlarda, bu hayvanların istasyona kabul edilen diğer hayvanlarla temasını önleyecek ayrı bir bölüm oluşturulur.

(4) Hasta, yaralı veya bireysel ilgiye ihtiyaç duyan hayvanların ayrı bir yerde barındırılabilmesi için uygun bölmeler bulunmalıdır.

(5) İstasyonlara iş için gelen veya buraları kullanan tüm kişiler için uygun sosyal tesisler bulunmalıdır.

(6) Atıkların saklanması ve tasfiyesi ile ölü hayvanların imhası için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Dinlendirme istasyonlarında yapılacak iş ve işlemler

MADDE 8 – (1) Hayvanlar istasyona vardıktan sonra gecikme olmaksızın araçtan indirilir. Ancak, hava koşulları ve bekleme süreleri nedeniyle hayvanların indirilmesinde gecikme zorunluluğu doğarsa, hayvanlara mümkün olan en iyi refah koşulları sağlanmalıdır.

(2) Bindirme ve indirme sırasında, hayvanları korkutmamak, heyecanlandırmamak veya kötü muameleye maruz bırakmamak için gereken özen gösterilmelidir. Hayvanlar gereksiz yere acı veya ıstıraba neden olacak şekilde baş, boynuz, kulak, ayak, kuyruk, yün veya tüylerinden kaldırılmamalı, sürüklenmemeli, gerekirse hayvanlar bireysel olarak yönlendirilmelidir.

(3) Hayvanların tesis genelindeki hareketi için;

a) Yönlendirme ve hareket ettirmede hayvanların sosyal davranış özelliklerinden yararlanılmalı ve hayvanların kullanacağı geçiş yolları bu özelliklere göre düzenlenmelidir.

b) Hayvanların yönlendirilmesinde kullanılacak araçlar yalnızca bu amaçla kullanılmalıdır. Elektrik şoku veren araçların kullanılmasından mümkün olduğunca kaçınılmalı, bu araçlar kullanılacaksa yalnızca hareket etmeyi reddeden yetişkin büyükbaş hayvanlar ve domuzlarda kullanılmalıdır. Bu kullanımda da şoklar iki saniyeden uzun sürmemeli, yeterli aralıklarla verilmeli ve hayvanların önünde hareket edebilecekleri bir alan bırakılmalıdır. Bu şoklar, yalnızca arka but tarafındaki kaslara uygulanmalıdır.

c) Hayvanların hassasiyet gösteren herhangi bir kısmına vurulmamalı veya basınç uygulanmamalıdır. Özellikle hayvanların kuyrukları ezilmemeli, bükülmemeli veya kırılmamalı ayrıca gözleri bağlanmamalıdır. Hayvanlara yumruk veya tekme atılmamalıdır.

ç) Hayvanları yönlendirmede yönlendirme bayrağı kullanılmasına özen gösterilmeli, sivri uçlu herhangi bir alet kullanılmamalıdır. Hayvanları yönlendirmek için kullanılan sopalar veya diğer araçlar, ancak hayvanın vücudunda herhangi bir yaralanmaya veya gereksiz ıstıraba yol açmayacak şekilde kullanılabilir.

(4) Nemli havada yüksek sıcaklıklara maruz kalmış olan hayvanlar, mümkün olan en kısa sürede ve uygun şekilde serinletilmelidir.

(5) İstasyonda barındırılan her bir hayvanın kaldığı süre içerisinde ve bir sonraki yemleme noktasına kadar geçecek tahmini yolculuk süresince ihtiyaç duyacağı yeterli miktarda temiz su ve uygun yeme erişebileceği şekilde beslenmesi ve sulanması sağlanır.

(6) Sıvı yeme ihtiyaç duyan genç buzağılar gibi özel beslenme ihtiyaçları bulunan hayvanlar bu ihtiyaçlarını karşılamak üzere uygun ekipmana ve personele sahip olan dinlenme noktalarına kabul edilmelidir. Aksi durumda söz konusu hayvanlar istasyona kabul edilmemelidir.

(7) Hayvanların durumu, istasyona varışlarından itibaren istasyonda kaldıkları süre boyunca uygun aralıklarla bir istasyon personeli tarafından kontrol edilmelidir.

İstasyondan ayrılıştaki yapılacak iş ve işlemler

MADDE 9 – (1) Hayvanların istasyondan ayrılmadan önce yolculuk için uygun durumda olup olmadığı, yolculuk kütüğüne uyulup uyulmadığı resmi veteriner hekim tarafından kontrol edilmelidir.

(2) Kontroller sonrası hayvan sağlığı ve refahı açısından bir aksaklığın tespiti halinde resmi veteriner hekim Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinin 55 inci maddesinde belirtilen tedbirler ile aşağıdaki tedbirleri alır veya aldırır;

a) Sürücü ya da bakıcının değiştirilmesi,

b) Nakil aracından kaynaklanan bir problem olması durumunda nakil aracının geçici tamiri veya hayvanların tamamının ya da bir bölümünün başka bir nakil aracına aktarılması,

c) Hayvanların refahı bakımından daha uygun olanı tercih edilmek üzere, en kestirme güzergâh üzerinden gerçekleştirilmek koşuluyla, hayvanların ayrılış yerlerine geri gönderilmesi veya varış yerlerine gönderilmesi için nakillerine müsaade edilmesi,

ç) Sorun çözülünceye kadar, masrafları nakliyeciden karşılanmak üzere, hayvanların uygun yerde tutulması ve bakımlarının uygun şekilde yapılması,

d) Hayvanların refahını güvence altına alacak başka herhangi bir imkân olmadığı takdirde, hayvan refahı kurallarına uygun yöntemlerle kesilmesi ya da itlaf edilmesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki, Sorumluluk ve Yükümlülükler

Genel Müdürlük veya il müdürlüğünün yetki ve sorumlulukları

MADDE 10 – (1) İl müdürlüğü istasyonların gerçek veya tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar tarafından kurulmasına ya da işletilmesine izin verir.

(2) İl müdürlüğü bu Yönetmelik hükümlerine göre gerekli koşulları taşıyan istasyonlara onay verir ve bunları hayvan kayıt sisteminin ilgili kısmına kaydeder.

(3) Genel Müdürlük istasyonu belirli bir hayvan türü/cinsi veya sağlık durumu için sınırlandırabilir.

(4) Yönetmelikte istenen şartlara uygunluğun sona ermesi ya da içinde bulunduğu alanın sağlık durumunun değişmesi veya hayvan sağlığı ve refahına ilişkin kuralların ciddi ihlali durumunda, il müdürlüğü tarafından

istasyonun izni askıya alınarak sistemde pasif hale getirilir veya izni tamamen iptal edilir. Söz konusu istasyonun Yönetmelik hükümlerinde istenen şartları tekrar sağlaması durumunda istasyona tekrar izin verilir.

İstasyon işletmecisinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 11 – (1) İşletmeci, istasyonun bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmasını sağlar.

(2) Ulusal mevzuata göre tanımlanmış veya belgelendirilmiş hayvanları veya transit olarak geçiş yapan hayvanları istasyona kabul eder. Bu amaçla ilgili kişi, hayvanlara ait belgeler ile hayvanların kulak küpelerini ya da diğer tanımlama araçlarını rastgele kontrol eder veya ettirir.

(3) Hasta, yaralı veya bireysel ilgiye ihtiyaç duyan hayvanların ayrı bir yerde barındırılabilmesi için istasyon içinde uygun bölümler oluşturur. Hayvanların sağlık durumunu tehlikeye düşürebilecek her türlü temastan kaçınılır, istasyona getirilmiş hayvanların nakil esnasındaki hayvanlarla birlikte ve istasyonda dinlendirilen diğer hayvanlardan ayrı bölmelerde tutulmasını sağlar.

(4) Hayvanların ihtiyaçları doğrultusunda uygun zamanlarda beslenmesini ve sulanmasını sağlar ve bu amaçla, gerekli miktarlarda yem ve su temin eder.

(5) Hayvanların bakımını yaptırır, gerektiğinde hayvanların refah ve sağlık ihtiyaçları doğrultusunda gereken tüm tedbirleri alır.

(6) Kendi sorumluluğunda iken hastalanan veya yaralanan hayvanların uygun şekilde tedavi ettirilmesi ve hayvan refahı kuralları çerçevesinde bu hayvanların uygun şekilde kesilmesi, itlaf veya imha edilmesini temin eder.

(7) Bu Yönetmelikte belirtilen görevleri yerine getirebilmek amacıyla, hayvanlara gerekli bakımı yapabilecek ve ihtiyaç halinde hayvanların idaresini sağlayabilecek, bulunduğu işletmede veya bir eğitim kurumunda özel bir eğitim almış veya bahsedilen eğitime denk gelen tatbiki tecrübeye ve gerekli yetenek, bilgi ve profesyonel yetkinliğe sahip personel istihdam eder.

(8) Dinlendirme istasyonlarında hayvanlarla birlikte çalışan tüm kişilerin hayvan refahı hükümlerine uygun hareket etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

(9) Bir iş günü içerisinde aşağıda belirtilen bilgilere ilişkin kayıt işlemlerini gerçekleştirir ve bağlı bulunduğu il veya ilçe müdürlüğüne bildirir. Bu bilgileri saklar ve en az üç yıl boyunca denetimler için hazır bulundurur.

a) İstasyona gelen her hayvan nakli için indirme işleminin tamamlandığı ve yeniden yükleme işleminin başladığı tarih ve saat kayıtları,

b) 6 ncı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen temizlik ve dezenfeksiyon işlemi için istasyonun boşaltıldığı, temizlendiği ve dezenfekte edildiği tarihi ve saati,

c) İstasyona gelen her bir hayvan nakli için düzenlenmiş olan veteriner sağlık raporunun nerede düzenlendiği, düzenleme tarihi, sayfa ve seri numarası, düzenleyen kişiye ait bilgileri,

ç) Dinlenme istasyonuna geliş ve istasyonda kalış süresince hayvanlarda herhangi bir ölüm olayı gerçekleşmişse bunların sayısı ile durumu izah eden ayrıntılı raporları,

d) İstasyona geliş ve kalış süresince ciddi şekilde yaralanan veya bir sonraki yolculuk için uygun durumda olmayan hayvanların sayısı ile bu durumu izah eden ayrıntılı raporları,

e) Hayvan naklini yapan nakliyecinin ve sürücülerin adı/soyadı ve adres bilgileri ile araçlara ilişkin bilgilerin kaydını tutar ve herhangi bir kural dışılığın tespiti halinde, bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne en kısa sürede bilgi verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim, Yaptırımlar ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 12 – (1) İstasyonlar, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa uyulup uyulmaması yönünden denetime tabi tutulacaktır.

(2) İstasyonlar asgari 2 yılda bir periyodik olarak veya gerektiğinde bu Yönetmelik kapsamında il müdürlüğü tarafından denetlenir. Denetimlerde ek-1’de yer alan form doldurarak eksiklikler ve öneriler belirtilir, eksikliklerin giderilmesi için belirli bir süre verilir bu durum istasyon sorumlusuna bildirilir. Eksikliklerin giderilmesi için verilecek süre üç aydan fazla olamaz.

(3) Dinlendirme istasyonlarında Yönetmelik hükümlerinin ihlali veya yapılan denetimlerde mevzuata aykırı hususların tespiti, görülen noksanlıkların ve aksaklıkların verilen süre içerisinde giderilmemesi veya eksikliklerin devam etmesi hallerinde yazılı ikazda verilen süreyi takiben istasyon il hayvan sağlığı zabıtası komisyonu tarafından kapatılır.

(4) Kapatma söz konusu olduğunda bu durum veri tabanına işlenir.

İdari yaptırımlar

MADDE 13 – (1) Yapılan denetimlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulmadığının tespiti, görülen aksaklıkların verilen süre içinde giderilmemesi, eksikliklerin ve ihlallerin devam etmesi durumunda 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesine göre işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.